

DATOS IDENTIFICATIVOS

Anatomía humana: Anatomía humana

Materia	Anatomía humana: Anatomía humana			
Código	V53G140V01101			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Antón Badiola, Jesús María			
Profesorado	Antón Badiola, Jesús María Larrauri Puebla, Pedro Pesqueira Santiago, Daniel			
Correo-e	ianton@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Descríbese a anatomía macro e ***microscópica normais do corpo humano, para que os alumnos poidan recoñecer as súas alteracións, con especial interese na anatomía funcional, de forma que integrando este coñecemento coa Fisioloxía e a Bioquímica, os alumnos poidan recoñecer as diferentes formas de enfermarse e posteriormente as enfermidades derivadas das mesmas.			

Competencias

Código	
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.
C1	Coñecer e identificar a estrutura e funcións do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de xestión da información.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Ser capaz de comprender a terminoloxía anatómica esencial.	C1	D1	D3
Ser capaz de comprender a anatomía descritiva e topográfica aplicada aos diversos sistemas que integran ao ser humano.	B3	C1	D1
Ser capaz de utilizar, de forma apropiada, os conceptos básicos adquiridos sobre as estruturas dos diversos órganos e sistemas que compoñen el corpo humano.	C1	D1	

Contidos

Tema	
Concepto de Anatomía Humana. Posición anatómica e puntos de referencia.	Xeneralidades de Anatomía A anatomía. Terminoloxía anatómica. Posición anatómica. Terminos de relación, comparación e movementos. Planos anatómicos. Cavidades orgánicas.Mediastino e peritoneo Órganos, aparellos e sistemas.

Aparello locomotor	Osteología do esqueleto axial. Osteología do esqueleto apendicular. Artrología. Miología.
Sistema Nervioso	Organización: Sistema Nervioso Central e Periférico. Órganos do sistema nervioso central: organización anatómica e localización; as súas estruturas e os seus compoñentes; as súas funcións. Órganos do sistema nervioso periférico: organización anatómica e localización; as súas estruturas e os seus compoñentes; as súas funcións. Vías nerviosas do sistema nervioso central e nervios periféricos (craniais e raquídeos), sensitivos e motores máis importantes. Plexos nerviosos. Sistema nervioso autónomo ou vexetativo. Os reflexos: concepto, clasificación e características dos reflexos máis importantes Meninges e líquido cefalorraquídeo.
Órganos dos sentidos	Órgano da visión: O globo ocular e estruturas que os compoñen. M musculatura extrínseca do ollo. Glándulas lagrimales e elementos accesorios do ollo. Órgano da audición: O oído externo, medio e interno: Localización e límites dos mesmos, estruturas que os compoñen e a súa organización. A trompa de Eustaquio e as celas mastoideas. Órgano do olfato. Órgano do gusto. A pel e os seus órganos sensoriais.
Sistema endocrino	Organización do sistema endocrino. Localización e características anatómicas das glándulas endocrinas. Anatomía do eixo hipotálamo-hipofisario.
Sistema cardiocirculatorio	Anatomía do corazón. Anatomía do sistema circulatorio. Organización do sistema cardiocirculatorio.
Aparello respiratorio	Vías respiratorias superiores (nariz, faringe, laringe). Vías respiratorias inferiores (traquea e bronquios principais). Pulmón e pleura.
Aparello dixestivo	A boca e as glándulas salivales. Faringe. Esófago. Estómago. Intestino delgado e groso. Fígado, vesícula biliar e páncreas.
Aparello genitourinario	Anatomía dos principais órganos (riles, uréteres, vejiga, uretra). Organización do sistema urinario. Órganos reprodutores masculinos (próstata, vesículas seminales, testículos, pene). Organización do sistema reprodutor masculino e vía seminal. Órganos reprodutores femininos (vulva, vagina, útero, ovarios, trompas de falopio). Organización do sistema reprodutor feminino.
Histoloxía	Concepto. A célula epitelial e o tecido epitelial: tipos, características, localización e funcións. A pel. As células do tecido conjuntivo. O tecido conjuntivo: tipos, características, localización e funcións. Os tecidos de sostén: Óso e cartilago: características, localización e funcións. A célula muscular e o tecido muscular: características, localización e funcións. As células do tecido nervioso, e o tecido nervioso: características, localización e funcións. A sustancia gris e a sustancia branca. Médula ósea. La sangre. Tecido linfoide. órganos linfoides

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	0	3
Sesión maxistral	70	146	216
Presentacións/exposicións	4	0	4
Probas de tipo test	1	0	1
Traballos e proxectos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Mediante calendario de tutorías personalizadas programado ao comezo do curso, petición persoal do alumno, por indicación do profesor, por teléfono ou correo electrónico, o profesor atenderá individualmente ao alumno para resolver as súas dúbidas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de tipo test	Realización de probas con preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...).	80	C1
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escritura	20	C1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información	
Tortora Grabovsky, Principios de anatomía y fisiología , 9ª edición,	
B. Escuredo, Estructura y Función del Cuerpo Humano , 2ª edición,	
GARY A. THIBODEAU, KEVIN T. PATTON, ANATOMÍA Y FISIOLÓGÍA , 6ª edición,	
EDITORIAL MASSON, ANATOMÍA-FISIOLÓGÍA(I Y II) ,	
PEDRO GABRIEL MARTIN VILLAMOR, JOSÉ MARÍA SOTO ESTEBAN, ENFERMERÍA . ANATOMO-FISIOLÓGÍA (TOMOS I Y II) . SERIE DE MANUALES DE ENFERMERÍA,	
DR. POSEL Y DR. SCHULTE, ANATOMÍA. HISTOLOGÍA. EMBRIOLOGÍA. SOBOTTA MINI ,	
DR. LIPPERT, ANATOMÍA. ESTRUCTURA Y MORFOLOGÍA DEL CUERPO HUMANO ,	
Richard L. Drake, Adam M.W. Mitchell and A. Wayne Vogl, PhD, FRCGS, GRAY. Anatomía para estudiantes , 2ª edición,	

Recomendacións	
Materias que continúan o temario	
Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105	
Enfermaría clínica I/V53G140V01204	
Enfermaría clínica II/V53G140V01205	
Introdución á enfermaría clínica/V53G140V01201	
Enfermaría clínica III/V53G140V01301	

Materias que se recomenda cursar simultaneamente	
Bioquímica: Bioquímica/V53G140V01103	
Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105	